

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

29. června 2023 *

„Řízení o předběžné otázce – Přistěhovalecká politika – Právní postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty – Směrnice 2003/109/ES – Článek 9 odst. 4 druhý pododstavec, čl. 14 odst. 1, čl. 15 odst. 4 druhý pododstavec, čl. 19 odst. 2 a článek 22 – Právo státních příslušníků třetích zemí na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v členském státě – Udělení ‚povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajícího rezidenta – EU‘ s neomezenou dobou platnosti prvním členským státem – Státní příslušník třetí země nepřítomný na území prvního členského státu po dobu delší šesti let – Následná ztráta nároku na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta – Žádost o prodloužení povolení k pobytu vydaného druhým členským státem podle ustanovení kapitoly III směrnice 2003/109/ES – Zamítnutí žádosti druhým členským státem z důvodu ztráty tohoto nároku – Podmínky“

Ve spojených věcech C-829/21 a C-129/22,

jejichž předmětem jsou dvě žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU podané zaprvé rozhodnutím Hessischer Verwaltungsgerichtshof (Vrchní správní soud spolkové země Hesensko, Německo) (C-829/21) ze dne 17. prosince 2021, došlým Soudnímu dvoru dne 24. prosince 2021 a zadruhé rozhodnutím Verwaltungsgericht Darmstadt (správní soud v Darmstadtu, Německo) (C-129/22) ze dne 21. února 2022, došlým Soudnímu dvoru dne 24. února 2022, v řízeních

TE,

RU, právně zastoupená TE

proti

Stadt Frankfurt am Main (C-829/21),

a

EF,

proti

Stadt Offenbach am Main (C-129/22),

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

* Jednací jazyk: němčina.

ve složení: A. Prechal (zpravodajka), předsedkyně senátu, M. L. Arastey Sahún, F. Biltgen, N. Wahl a J. Passer, soudci,

generální advokát: J. Richard de la Tour,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za Evropskou komisi: A. Katsimerou a H. Leupold, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 23. března 2023,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce se týkají výkladu čl. 9 odst. 4 druhého pododstavce, čl. 14 odst. 1, čl. 15 odst. 4 druhého pododstavce a čl. 19 odst. 2 směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajících rezidenty (Úř. věst. 2004, L 16, s. 44; Zvl. vyd. 19/06, s. 272), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/51/EU ze dne 11. května 2011 (Úř. věst. 2011, L 132, s. 1) (dále jen „směrnice 2003/109“).
- 2 Tyto žádosti byly předloženy v rámci sporů, v nichž ve věci C-829/21 stojí ghanské státní příslušnice TE a RU, právně zastoupená TE, proti Stadt Frankfurt am Main (město Frankfurt nad Mohanem, Německo) ohledně odmítnutí tohoto města prodloužit TE povolení k pobytu a vydat RU povolení k pobytu, a ve věci C-129/22 pakistánský státní příslušník EF proti Stadt Offenbach am Main (město Offenbach nad Mohanem, Německo) ohledně odmítnutí tohoto města prodloužit EF povolení k pobytu, jelikož v obou sporech ztratili TE a EF nárok na právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta přiznaný Italskou republikou a potvrzený povolením k pobytu pro dlouhodobě pobývajících rezidenta – EU s neomezenou dobou platnosti z důvodu jejich nepřítomnosti na italském území po dobu delší šesti let.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Body 4, 6, 10, 11, 17, 21 et 22 odůvodnění směrnice 2003/109 stanoví:
 - „4) Integrace státních příslušníků třetích zemí, kteří dlouhodobě pobývají v členských státech, je rozhodující pro podporu hospodářské a sociální soudržnosti, základního cíle [Evropské unie] stanoveného Smlouvou.

[...]

6) Hlavním kritériem pro získání právního postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta by měla být délka pobytu na území členského státu. Pobyt by měl být oprávněný a nepřetržitý, aby bylo možno prokázat, že se dotyčná osoba v zemi usídlila. [...]

[...]

10) Je třeba stanovit procesní pravidla pro posuzování žádostí o přiznání právního postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta. Tyto postupy by měly být s ohledem na běžné pracovní zatížení správních orgánů členských států účinné a snadno zvládnutelné, jakož i průhledné a spravedlivé, aby dotyčným osobám nabízely dostatečnou právní jistotu. Neměly by se stát prostředkem k omezování výkonu práva pobytu.

11) Získání právního postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta by mělo být potvrzeno vydáním povolení k pobytu, které dotyčným osobám umožní snadno a neprodleně prokázat jejich právní postavení. [...]

[...]

17) Harmonizace podmínek pro získání právního postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta podporuje vzájemnou důvěru mezi členskými státy. [...]

[...]

21) Členský stát, v němž dlouhodobě pobývajícím rezident zamýšlí vykonávat své právo pobytu, by měl být schopen prověřit, zda dotyčná osoba splňuje podmínky pro pobyt na jeho území. [...]

22) Aby právo pobytu nezůstalo bez účinku, mělo by být dlouhodobě pobývajícím rezidentům přiznáno podle podmínek této směrnice ve druhém členském státě stejné zacházení jako v členském státě, v němž získali právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta. [...]"

4 Článek 1 této směrnice, nadepsaný „Předmět“, stanoví:

„Tato směrnice stanoví

a) podmínky, za kterých členský stát přiznává a odnímá právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta a související práva státním příslušníkům třetích zemí oprávněně pobývajícím na jeho území [...]

[...]“

5 Článek 2 písm. b) až d) a g) uvedené směrnice, nadepsaný „Definice“, zní takto:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[...]

b) ‚dlouhodobě pobývajícím rezidentem‘ státní příslušník třetí země, kterému bylo přiznáno právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta stanovené v člácích 4 až 7;

- c) ‚prvním členským státem‘ členský stát, který poprvé přiznal státnímu příslušníkovi třetí země právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta;
- d) ‚druhým členským státem‘ každý jiný členský stát než ten, který poprvé přiznal státnímu příslušníkovi třetí země právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta a v němž uvedený dlouhodobě pobývající rezident vykonává právo pobytu;

[...]

- g) ‚povolením k pobytu pro dlouhodobě pobývajícího rezidenta – [EU]‘ povolení k pobytu vydané dotyčným členským státem poté, co daná osoba získala právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta.“

6 Kapitola II uvedené směrnice, obsahující články 4 až 13, stanoví soubor pravidel upravujících právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v členském státě, zejména pravidla týkající se přiznání a ztráty tohoto právního postavení.

7 Článek 8 uvedené směrnice, nadepsaný „Povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajícího rezidenta – [EU]“, v odstavcích 1 a 2 stanoví:

„1. S výhradou článku 9 má právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta trvalou povahu.

2. Členské státy vydávají povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajícího rezidenta – [EU] dlouhodobě pobývajícím rezidentům. Doba platnosti povolení je minimálně pět let; po uplynutí doby platnosti se automaticky, případně na základě žádosti, prodlužuje.“

8 Článek 9 téže směrnice, nadepsaný „Odnětí nebo ztráta právního postavení“, stanoví:

„1. Dlouhodobě pobývající rezident ztrácí nárok na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, jestliže

[...]

- c) se nezdržoval na území [Unie] po dobu 12 po sobě jdoucích měsíců.

[...]

4. Dlouhodobě pobývající rezident, který pobýval v souladu s kapitolou III v jiném členském státě, nemá nadále nárok na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta získané v prvním členském státě, pokud je mu podle článku 23 toto právní postavení přiznáno v jiném členském státě.

V každém případě ztrácí dotyčná osoba, která po dobu šesti let nepobývala na území členského státu, jenž jí přiznal právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, nárok na udržení tohoto právního postavení v uvedeném členském státě.

Odchylně od druhého pododstavce je dotyčný členský stát oprávněn stanovit, že ve zvláštních případech si dlouhodobě pobývající rezident ponechá své právní postavení v uvedeném členském státě i tehdy, nepobýval-li na území uvedeného členského státu po dobu delší šesti let.

5. S ohledem na případy uvedené v odst. 1 písm. c) a v odstavci 4 stanoví členské státy, které přiznaly právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, zjednodušený postup pro opětovné získání právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta.

Uvedený postup se týká zejména případů osob, které pobývaly v druhém členském státě za účelem studia.

Podmínky a postup pro opětovné získání postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta stanoví vnitrostátní právo.

6. Uplynutí doby platnosti povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajícího rezidenta – [EU] v žádném případě nemá za následek odnětí nebo ztrátu právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta.

[...]

9 Kapitola III směrnice 2003/109, nadepsaná „Pobyt v ostatních členských státech“, obsahuje články 14 až 23.

10 Článek 14 odst. 1 směrnice 2003/109 stanoví:

„Dlouhodobě pobývající rezident získá právo pobytu na území jiných členských států, než je členský stát, který uvedené osobě přiznal právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, na období delší tří měsíců za předpokladu splnění podmínek stanovených v této kapitole.“

11 Článek 15 této směrnice, nadepsaný „Podmínky pobytu v druhém členském státě“, stanoví:

„1. Dlouhodobě pobývající rezident podá co nejdříve a nejpozději tři měsíce po vstupu na území druhého členského státu u příslušných orgánů uvedeného členského státu žádost o povolení k pobytu.

[...]

2. Členské státy mohou od dotyčných osob požadovat, aby prokázaly, že mají

a) stálé a pravidelné příjmy, které jsou dostatečné k zajištění jejich výživy a výživy jejich rodinných příslušníků, aniž by využívaly systém sociální podpory dotčeného členského státu. [...]

[...]

4. K žádosti se přiloží doklady stanovené vnitrostátními právními předpisy o splnění stanovených podmínek dotčenou osobou a platné povolení k dlouhodobému pobytu a platný cestovní doklad nebo jejich ověřené opisy.

Doklady uvedené v prvním pododstavci mohou zahrnovat také doklady o přiměřeném ubytování.

[...]

- 12 Článek 19 směrnice 2003/109, nadepsaný „Posouzení žádostí a vydání povolení k pobytu“, v odstavci 2 stanoví:

„Jsou-li splněny podmínky stanovené v člancích 14, 15 a 16, s výhradou ustanovení o veřejném pořádku, veřejné bezpečnosti a veřejném zdraví v člancích 17 a 18, vydá druhý členský stát dlouhodobě pobývajícím rezidentovi povolení k pobytu s možností prodloužení doby platnosti. Doba platnosti tohoto povolení k pobytu bude po jejím uplynutí na základě žádosti, je-li nezbytná, prodloužena. Druhý členský stát uvědomí o svém rozhodnutí první členský stát.“

- 13 Článek 20 téže směrnice, nadepsaný „Procedurální záruky“, stanoví:

„1. Každé rozhodnutí o zamítnutí žádosti o povolení k pobytu obsahuje odůvodnění. Toto rozhodnutí je oznámeno dotčenému státnímu příslušníkovi třetí země v souladu s odpovídajícími oznamovacími postupy podle vnitrostátního práva. V oznámení je uvedeno poučení o opravných prostředcích a lhůta k jejich uplatnění.

[...]

2. Je-li žádost o povolení k pobytu zamítnuta, nebo není-li doba platnosti povolení prodloužena nebo je odejmuto, má dotčená osoba právo podat v dotčeném členském státě opravný prostředek.“

- 14 Článek 22 směrnice 2003/109, nadepsaný „Odnětí povolení k pobytu a povinnost zpětného převzetí“, v odstavci 1 stanoví:

„Dokud státní příslušník třetí země neobdržel právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, je druhý členský stát oprávněn rozhodnout o zamítnutí prodloužení doby platnosti nebo o odnětí povolení k pobytu a může dotčnou osobu a její rodinné příslušníky v souladu s postupy stanovenými vnitrostátními právními předpisy, včetně postupů navrácení, přimět v následujících případech k opuštění svého území:

[...]

b) nejsou-li nadále plněny podmínky stanovené v člancích 14, 15 a 16;

[...]“

Německé právo

- 15 Ustanovení § 2 Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet (zákon o pobytu, výdělečné činnosti a integraci cizinců na spolkovém území) ze dne 30. července 2004 (BGBl. 2004 I, s. 1950), ve znění použitelném na spory v původních řízeních (dále jen „AufenthG“), nadepsaný „Definice“, v odstavci 4 stanoví:

„Požadavek přiměřeného bydlení nepřekračuje rámec toho, co je dostatečné pro ubytování žadatele o bydlení ve veřejně dotovaném sociálním nájemním bytě. [...]“

- 16 Ustanovení § 5 odst. 1 bodu 1 AufenthG stanoví, že udělení povolení k pobytu zpravidla předpokládá, že jsou zajištěny prostředky na obživu.

- 17 Podle § 9a odst. 2 bodu 6 tohoto zákona se vydá povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajících rezidenta – EU pouze tehdy, pokud má dotýčný cizinec přiměřené ubytování pro sebe a své rodinné příslušníky, kteří s ním žijí v rodinném společenství.
- 18 Ustanovení § 38a uvedeného zákona, nadepsané „Povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajících rezidenty v jiných členských státech Evropské unie“, v odstavci 1 stanoví:
„Povolení k pobytu se vydá cizinci, který má právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta v jiném členském státě Evropské unie, chce-li na spolkovém území pobývat déle než 90 dnů. [...]“
- 19 Bod 4 prvního pododstavce § 51 odst. 9 téhož zákona stanoví, že platnost povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajících rezidenta – EU, udělené německými orgány končí pouze tehdy, pobývá-li cizinec mimo německé území po dobu šesti let.
- 20 Ustanovení § 52 odst. 6 AufenthG stanoví, že povolení k pobytu vydané podle § 38a tohoto zákona musí být v zásadě odňato, pokud cizinec ztratí právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta v jiném členském státě Unie.

Spory v původních řízeních a předběžné otázky

Věc C-829/21

- 21 TE, ghanská státní příslušnice, přicestovala na území Německa z Itálie dne 3. září 2013.
- 22 Je držitelkou povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajících rezidenta – EU, vydaného v Itálii s označením „*illimitata*“ (neomezená [doba]) a „*Soggiornante di Lungo Periodo – [EU]*“ (dlouhodobě pobývajících rezident – [EU]).
- 23 Ausländerbehörde der Stadt Offenbach (cizinecký úřad města Offenbach (Německo), který byl v té době příslušný, jí dne 5. prosince 2013 vydal v souladu s § 38a AufenthG povolení k pobytu s dobou platnosti na jeden rok.
- 24 Dne 5. srpna 2014 se TE narodila RU. Vzhledem k tomu, že posledně uvedená byla postižena závažnou srdeční vadou, která vyžadovala operace a pravidelné sledování, byla TE nucena ukončit svou pracovní činnost. Vzhledem k této situaci musela TE čerpat sociální dávky k zajištění obživy své rodiny.
- 25 Rozhodnutími cizineckého úřadu města Offenbach ze dne 30. ledna 2015 byly zamítnuty žádosti TE a RU o prodloužení platnosti povolení k pobytu TE a o vydání povolení k pobytu RU, které byly podány dne 12. listopadu 2014, a to z důvodu, že v rozporu s požadavkem uvedeným v § 5 odst. 1 bodu 1 AufenthG nemají zajištěny prostředky na obživu. Byly vyzvány, aby opustily německé území, přičemž TE hrozilo vyhoštění do Italské republiky a RU do Ghanské republiky.
- 26 Žalobu podanou TE a RU proti těmto rozhodnutím zamítl Verwaltungsgericht Frankfurt am Main (správní soud ve Frankfurtu nad Mohanem, Německo) rozsudkem ze dne 20. listopadu 2015.
- 27 TE a RU požádaly předkládající soud, kterým je Hessischer Verwaltungsgerichtshof (Vrchní správní soud Hesenska, Německo), aby uznal přípustnost odvolání proti tomuto rozsudku.

- 28 Rozhodnutím ze dne 11. března 2016 uvedený soud přípustnost odvolání uznal, neboť měl vážné pochybnosti o správnosti rozsudku vydaného v prvním stupni, a to s ohledem na rozsah lékařské péče, kterou RU potřebovala, neboť tato okolnost může podle jeho názoru představovat výjimku z obecného pravidla stanoveného v § 5 odst. 1 bodě 1 AufenthG.
- 29 Od 1. listopadu 2017 bylo řízení před předkládajícím soudem přerušeno.
- 30 Dne 7. září 2020 město Frankfurt nad Mohanem, které se mezitím stalo žalovaným v tomto řízení, v řízení pokračovalo a tvrdilo, že TE již nemůže být vydáno povolení k pobytu na základě § 38a AufenthG. TE totiž v Itálii již více než šest let nepobývala a nepožívá již tedy právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta. Povolení k pobytu nelze TE vydat ani na základě § 9a AufenthG, neboť TE a RU žijí v bytě financovaném sociálním úřadem, což nepředstavuje „přiměřené ubytování“ ve smyslu tohoto ustanovení.
- 31 Za těchto podmínek se Hessischer Verwaltungsgerichtshof (Vrchní správní soud spolkové země Hesensko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující otázky:
- „1) Je § 38a odst. 1 AufenthG, který musí být podle vnitrostátního práva vykládán v tom smyslu, že migrující dlouhodobě pobývající rezident musí mít právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v prvním členském státě i v okamžiku prodloužení svého povolení k pobytu, slučitelný s ustanoveními článku 14 a násl. směrnice 2003/109, která pouze stanoví, že dlouhodobě pobývající rezident má právo pobývat na území jiných členských států, než je členský stát, který mu přiznal právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, po dobu delší tří měsíců za předpokladu splnění podmínek stanovených mimo jiné v kapitole III této směrnice?
- 2) Je cizinecký úřad podle ustanovení článku 14 a násl. směrnice 2003/109 oprávněn při rozhodování o žádosti o prodloužení podle § 38a odst. 1 AufenthG konstatovat, že cizinec mezitím, tedy po usazení se v druhém členském státě, ztratil v souladu s čl. 9 odst. 4 druhým pododstavcem této směrnice právní postavení, které měl v prvním členském státě, a že tedy jeho nárok na toto postavení zanikl, pokud jsou splněny ostatní podmínky pro časově omezené prodloužení a cizinec má zejména stále a pravidelné příjmy? Je relevantním datem pro rozhodnutí datum posledního správního nebo soudního rozhodnutí?
- 3) V případě záporné odpovědi na první a druhou otázku:
Nese dlouhodobě pobývající rezident důkazní břemeno ohledně skutečnosti, že jeho právo pobytu jako dlouhodobě pobývajícího rezidenta v prvním členském státě nezaniklo?
V případě záporné odpovědi na uvedenou otázku: je vnitrostátní soud nebo vnitrostátní orgán oprávněn zkoumat, zda povolení k pobytu, které bylo dlouhodobě pobývajícímu rezidentovi uděleno na neomezenou dobu, zaniklo, nebo by to bylo v rozporu se zásadou vzájemného uznávání úředních rozhodnutí, která je zakotvena v unijním právu?
- 4) Může být státní příslušnici třetí země, jíž bylo vydáno časově neomezené povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývající rezidenty, která do Německa přicestovala z Itálie a má stále a pravidelné příjmy, vytýkáno, že neprokázala přiměřené ubytování, i když Spolková republika Německo nevyužila oprávnění podle čl. 15 odst. 4 druhého pododstavce směrnice 2003/109 a přidělení sociálního bytu bylo nezbytné jen z toho důvodu, že do doby, než získá povolení k pobytu podle § 38a AufenthG, jí nejsou vypláceny rodinné přídatky?“

Věc C-129/22

- 32 EF, pákistánský státní příslušník, přicestoval na německé území z Itálie dne 1. dubna 2014.
- 33 Je držitelem povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajícího rezidenta – EU vydaného v Itálii s označením „*illimitata*“ (neomezená [doba]) a „*Soggiornante di Lungo Periodo – [EU]*“ (dlouhodobě pobývající rezident – [EU]).
- 34 Ausländerbehörde des Landkreises Offenbach (cizinecký úřad zemského okresu Offenbach, Německo), který byl v té době příslušný, mu dne 10. července 2014 vydal v souladu s § 38a AufenthG povolení k pobytu s dobou platnosti na jeden rok.
- 35 Platnost tohoto povolení k pobytu byla následně opakovaně prodlužována, přičemž naposledy ji prodloužilo dne 28. května 2019 město Offenbach nad Mohanem, jež je nyní příslušné, do 13. července 2021.
- 36 Žádost o prodloužení platnosti povolení k pobytu podle § 38a AufenthG, kterou EF podal dne 17. března 2021, však byla rozhodnutím tohoto města ze dne 27. dubna 2021 zamítnuta v podstatě z důvodu, že ztratil nárok na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v Itálii, jelikož již více než šest let nepobýval na italském území.
- 37 Dne 6. května 2021 podal EF proti tomuto rozhodnutí žalobu k Verwaltungsgericht Darmstadt (správní soud v Darmstadtu), který je předkládajícím soudem, jíž se zejména domáhal, aby bylo městu Offenbach nad Mohanem nařízeno prodloužit jeho povolení k pobytu podle § 38a AufenthG.
- 38 Za těchto podmínek se Verwaltungsgericht Darmstadt (správní soud v Darmstadtu) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující otázky:

„1) Může státní příslušník třetí země, jemuž první členský stát (v tomto případě Italská republika) přiznal právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta podle směrnice 2003/109, požadovat od druhého členského státu (v tomto případě Spolkové republiky Německo), aby mu prodloužil povolení k pobytu, které mu bylo vydáno na základě článku 14 a násl. směrnice 2003/109, aniž prokázal, že stále požívá právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta?

V případě záporné odpovědi na uvedenou otázku:

2) Je třeba mít za to, že právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta ve druhém členském státě trvá, pouze z toho důvodu, že státní příslušník třetí země je držitelem povolení k pobytu dlouhodobě pobývajícího rezidenta – EU, vydaného prvním členským státem na dobu neurčitou, i když na území členského státu, který mu toto právní postavení přiznal, nepobýval po dobu šesti let?

V případě záporné odpovědi na uvedenou otázku:

3) Je druhý členský stát v rámci prodlužování platnosti povolení k pobytu oprávněn zkoumat ztrátu právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta podle čl. 9 odst. 4 druhého pododstavce směrnice 2003/109 a případně prodloužení zamítnout, nebo je k určení pozdější ztráty tohoto právního postavení příslušný první členský stát?

V případě kladné odpovědi na uvedenou otázku:

- 4) Vyžaduje v tomto případě zkoumání důvodu ztráty právního postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta podle čl. 9 odst. 4 druhého pododstavce směrnice 2003/109 provedení do vnitrostátního práva, v němž jsou konkretizovány podmínky vedoucí ke ztrátě postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta v prvním členském státě, nebo postačuje, aby vnitrostátní právo bez konkrétního odkazu na uvedenou směrnici stanovilo, že druhý členský stát může odmítnout povolení k pobytu, „pokud cizinec ztratí své právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta v jiném členském státě Evropské unie“?
- 39) Rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 8. listopadu 2022 byly věci C-829/21 a C-129/22 spojeny pro účely případné ústní části řízení a rozsudku.

K předběžným otázkám

K prvním třem otázkám ve věcech C-829/21 a C-129/22

- 40) Podstatou prvních tří otázek předkládajících soudů ve věcech C-829/21 a C-129/22, které je třeba zkoumat společně, je, zda směrnice 2003/109 musí být vykládána v tom smyslu, že členský stát může odmítnout prodloužení povolení k pobytu, které udělil státnímu příslušníkovi třetí země na základě ustanovení kapitoly III této směrnice, z důvodu uvedeného v jejím čl. 9 odst. 4. druhém pododstavci, že tento státní příslušník ztratil nárok na právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta v členském státě, který mu toto právní postavení přiznal, jelikož byl po dobu delší šesti let nepřítomen na území tohoto posledně uvedeného členského státu, a pokud ano, za jakých podmínek lze takové zamítavé rozhodnutí vydat.
- 41) V tomto ohledu vyplývá zprv z čl. 14 odst. 1 směrnice 2003/109, že získání právního postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta v „prvním členském státě“ ve smyslu čl. 2 písm. c) této směrnice je podmínkou, kterou musí předem splnit státní příslušník třetí země, jenž si přeje pobývat na území „druhého členského státu“ ve smyslu jejího čl. 2 písm. d) na základě povolení k pobytu vydaného podle ustanovení kapitoly III této směrnice. Existenci takové podmínky potvrzuje čl. 19 odst. 2 této směrnice.
- 42) Článek 22 směrnice 2003/109 potvrzuje, že tato podmínka musí být splněna i k tomu, aby dotčené osobě mohla být prodloužena platnost takového povolení k pobytu ve druhém členském státě, jelikož v souladu s odst. 1 písm. b) tohoto článku 22 může posledně uvedený stát rozhodnout o zamítnutí prodloužení doby platnosti uvedeného povolení, pokud již nejsou splněny podmínky stanovené v článcích 14 až 16 této směrnice.
- 43) Z článku 15 směrnice 2003/109 navíc vyplývá, že na rozdíl od ostatních podmínek stanovených v tomto ustanovení se členské státy nemohou odchýlit od podmínky uvedené v bodě 41 tohoto rozsudku.
- 44) Imperativní povaha této podmínky vyplývá z toho, jak rovněž uvedl generální advokát v bodě 41 svého stanoviska, že právo pobytu ve druhém členském státě je právem odvozeným z práva na právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta v prvním členském státě.

- 45 Z toho vyplývá, že pokud druhý členský stát při vyřizování žádosti o prodloužení povolení k pobytu na základě ustanovení kapitoly III směrnice 2003/109 konstatuje, že dotčený státní příslušník třetí země ztratil nárok na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v prvním členském státě zejména z důvodu, jak stanoví čl. 9 odst. 4 druhý pododstavec směrnice 2003/109, že byl po dobu delší šesti let nepřítomen na území prvního členského státu, brání toto konstatování takovému prodloužení.
- 46 Zadruhé, jak potvrzuje bod 21 odůvodnění směrnice 2003/109, v systému zavedeném touto směrnicí musí druhý členský stát, ve kterém si státní příslušník třetí země přeje pobývat na základě nároku na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, které mu bylo přiznáno v prvním členském státě, ověřit, zda tento státní příslušník splňuje podmínky pro udělení povolení k pobytu nebo prodloužení jeho platnosti, mezi něž patří podmínka, stanovená v čl. 14 odst. 1 uvedené směrnice, že má v prvním členském státě skutečně toto postavení.
- 47 V rámci takového ověření tak druhý členský stát může případně zkoumat otázku, zda dotčený státní příslušník třetí země neztratil nárok na uvedené právní postavení zejména z důvodu uvedeného v čl. 9 odst. 4 druhém pododstavci směrnice 2003/109.
- 48 Takové ověření může sice vést k tomu, že druhý členský stát případně konstatuje ztrátu nároku na postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, a proto v souladu s čl. 22 odst. 1 písm. b) směrnice 2003/109 odmítne prodloužit dotčenému státnímu příslušníkovi třetí země platnost jeho povolení k pobytu na základě ustanovení kapitoly III uvedené směrnice, avšak uvedené právní postavení a povolení k pobytu dlouhodobě pobývajícího rezidenta – EU může odejmout pouze první členský stát nebo může případně použít zjednodušený postup pro opětovné získání tohoto postavení, který musí stanovit členské státy v souladu s čl. 9 odst. 5 uvedené směrnice.
- 49 Zatřetí, pokud jde o datum rozhodné pro posouzení ze strany druhého členského státu, zda je splněna podmínka stanovená v čl. 14 odst. 1 směrnice 2003/109 pro prodloužení platnosti povolení k pobytu na základě ustanovení kapitoly III této směrnice, mohou na první pohled přicházet v úvahu tři data.
- 50 Jak také v podstatě uvedl generální advokát v bodě 46 svého stanoviska, rozhodným datem by mohlo být buď datum podání žádosti o prodloužení povolení k pobytu, nebo pozdější datum, které předchází vydání správního rozhodnutí o této žádosti, nebo také ještě pozdější okamžik spadající mezi datum podání opravného prostředku k soudu proti správnímu rozhodnutí o zamítnutí uvedené žádosti a datum přijetí soudního rozhodnutí, jako je například, jak navrhuje předkládající soud ve věci C-829/21, datum posledního ústního jednání.
- 51 Jediným rozhodným datem pro posouzení podmínky stanovené v čl. 14 odst. 1 směrnice 2003/109 je nicméně datum, kdy dotčený státní příslušník třetí země podá žádost o prodloužení povolení k pobytu podle ustanovení kapitoly III této směrnice.
- 52 Bylo by totiž v rozporu se zásadami rovného zacházení a právní jistoty, kdybychom připustili, že členské státy mají pro účely takového posouzení možnost zvolit pozdější datum v průběhu správního nebo soudního řízení, jelikož úspěch takové žádosti o prodloužení povolení k pobytu by mohl záviset na okolnostech přičitatelných vnitrostátním správním orgánům nebo soudům, zejména na tom, jak rychle je žádost vyřizována nebo je rozhodnuto o žalobě podané proti rozhodnutí o zamítnutí takové žádosti, a nikoli na okolnostech přičitatelných žadateli [obdobně viz rozsudek ze dne 16. července 2020, État belge (Sloučení rodiny – Nezletilé dítě), C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577, bod 42].

- 53 V této souvislosti je třeba zdůraznit, že jak vyplývá rovněž z bodu 10 odůvodnění směrnice 2003/109, unijní normotvůrce zamýšlel v rámci procesních pravidel upravujících posuzování žádostí o přiznání právního postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta zajistit dotčeným státním příslušníkům třetích zemí odpovídající úroveň právní jistoty.
- 54 Jak však v podstatě uvedl generální advokát v bodech 55 a 56 svého stanoviska, pokud má druhý členský stát za to, že v průběhu správního nebo soudního řízení týkajícího se uvedené žádosti o prodloužení došlo ke ztrátě nároku na postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta v prvním členském státě, například z důvodu uplynutí doby šesti let uvedené v čl. 9 odst. 4 druhém pododstavci směrnice 2003/109, nic mu nebrání v tom, aby na tomto základě přijal nové rozhodnutí o zamítnutí tohoto prodloužení nebo o odnětí tohoto povolení k pobytu podle článku 22 uvedené směrnice.
- 55 Začtvrté, pokud jde o důkazní břemeno, že je splněna podmínka uvedená v bodě 41 tohoto rozsudku pro účely udělení nebo prodloužení povolení k pobytu na základě ustanovení kapitoly III směrnice 2003/109, a sice že dotčený státní příslušník třetí země má v prvním členském státě nárok na právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta, přísluší toto důkazní břemeno v zásadě tomuto státnímu příslušníkovi.
- 56 Z článku 15 odst. 4 prvního pododstavce směrnice 2003/109 ve spojení s bodem 11 jejího odůvodnění však vyplývá, že k prokázání splnění této podmínky v zásadě stačí, aby uvedený státní příslušník předložil ve druhém členském státě své povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajících rezidenta – EU vydané prvním členským státem v souladu s čl. 8 odst. 2 této směrnice, jelikož takové povolení, je-li platné, umožňuje tomuto státnímu příslušníkovi snadno a neprodleně prokázat své právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta a jeho trvání. Takové platné povolení proto umožňuje předpokládat, že tento státní příslušník tohoto postavení stále požívá.
- 57 V této souvislosti již Soudní dvůr rozhodl, že z čl. 2 písm. b) ve spojení s čl. 14 odst. 1 směrnice 2003/109 vyplývá, že povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajících rezidenta – EU svému držiteli v zásadě poskytuje právo pobytu na území jiných členských států, než je členský stát, který mu přiznal právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta, po období delší tří měsíců (rozsudek ze dne 17. července 2014, Tahir, C-469/13, EU:C:2014:2094, bod 42).
- 58 Kromě toho čl. 9 odst. 6 směrnice 2003/109 naopak stanoví, že uplynutí doby platnosti povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajících rezidenta – EU nemá v žádném případě za následek odnětí nebo ztrátu právního postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta, což svědčí o deklaratorní povaze takového povolení k pobytu.
- 59 V projednávané věci je nesporné, že TE a EF mají v prvním členském státě, a sice v Itálii, povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajících rezidenta – EU na neomezenou dobu, které je tedy stále platné, takže je třeba v jejich prospěch předpokládat, že v tomto členském státě stále požívají právního postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta.
- 60 Taková domněnka spadá z důvodu, že je závazná pro druhý členský stát při vyřizování žádosti o povolení k pobytu nebo jeho prodloužení, do sféry vzájemné důvěry mezi členskými státy, která je, jak uvádí bod 17 odůvodnění směrnice 2003/109, podpořena harmonizací podmínek pro získání právního postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta, jež je cílem této směrnice.
- 61 Zapáté je však třeba upřesnit, že tato domněnka není nevyvratitelná.

- 62 S ohledem na deklaratorní povahu povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajícího rezidenta – EU, která již byla zmíněna v bodě 58 tohoto rozsudku, může totiž druhý členský stát, i když mu dotčený státní příslušník třetí země může předložit takové platné povolení, zkoumat zejména při vyřizování žádosti o prodloužení povolení k pobytu uděleného na základě ustanovení kapitoly III směrnice 2003/109, zda nemá být trvání nároku na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta zpochybněno některým z důvodů ztráty právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta uvedených v článku 9 této směrnice.
- 63 Takové zpochybnění však předpokládá, že druhý členský stát konstatuje, že existují dostatečně konkrétní a shodující se nepřímé důkazy o tom, že v případě, který je mu předložen, nastal některý z těchto důvodů.
- 64 Pokud jde konkrétně o důvod uvedený v čl. 9 odst. 4 druhém pododstavci směrnice 2003/109, indicii takové ztráty, jež by mohla odůvodnit ověření trvání nároku na uvedené právní postavení ze strany druhého členského státu, může představovat okolnost, že ke dni podání žádosti dotčené osoby uplynulo více než šest let od jejího příjezdu na území tohoto členského státu nebo od získání jejího prvního povolení k pobytu na základě ustanovení kapitoly III této směrnice v témže členském státě.
- 65 Zašesté, existují-li takové indicie, je druhý členský stát povinen provést dva druhy dodatečných ověření, pokud jde konkrétně o důvod ztráty nároku na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta stanoveného v čl. 9 odst. 4 druhém pododstavci směrnice 2003/109.
- 66 V první řadě musí druhý členský stát za účelem určení, zda se toto ustanovení použije, zohlednit okolnost, že jakákoli fyzická přítomnost dotčené osoby na území prvního členského státu během šestiletého období, byť taková přítomnost během tohoto období nepřesáhne celkovou dobu trvání pouze několika dnů, stačí k tomu, aby zamezila ztrátě jejího nároku na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta [obdobně viz, pokud jde o čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice 2003/109, rozsudek ze dne 20. ledna 2022, Landeshauptmann von Wien (Ztráta právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta), C-432/20, EU:C:2022:39, bod 47].
- 67 Takový výklad čl. 9 odst. 4 druhého pododstavce směrnice 2003/109 se zakládá zejména na nutnosti zajistit dotčeným státním příslušníkům třetích zemí v rámci procesních pravidel upravujících posuzování žádostí o přiznání právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta odpovídající úroveň právní jistoty, která již byla zdůrazněna v bodě 53 tohoto rozsudku [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. ledna 2022, (Landeshauptmann von Wien (Ztráta právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta), C-432/20, EU:C:2022:39, body 38 až 40].
- 68 Přítomnost, byť velmi krátká, dotčeného státního příslušníka třetí země na území prvního členského státu v průběhu šestiletého období uvedeného v tomto ustanovení má tedy za následek přerušování propadlé lhůty stanovené tímto ustanovením a počátek běhu nové šestileté lhůty, která běží ode dne ukončení každé přítomnosti tohoto státního příslušníka na území prvního členského státu.
- 69 Je tedy na druhém členském státu, aby při posuzování žádosti o prodloužení povolení k pobytu podle ustanovení kapitoly III směrnice 2003/109 sám zkoumal, zda existují skutečnosti, z nichž může vyvodit, že šestiletá lhůta uvedená v čl. 9 odst. 4 druhém pododstavci této směrnice uplynula ke dni podání žádosti dotčenou osobou, a pokud tomu tak je, aby ji tuto okolnost sdělil a informoval ji, že tato lhůta mohla být přerušena a mohla by začít běžet nová šestiletá lhůta, pokud se dotčená osoba mezitím znovu zdržovala na území prvního členského státu.

- 70 V této souvislosti musí druhý členský stát vyzvat dotčeného státního příslušníka třetí země, aby v případě, že se takového přerušeni lhůty dovolává, předložil důkazy, které mohou prokázat přítomnost na území prvního členského státu během uvedeného období šesti let, byť by taková přítomnost trvala pouze několik dní.
- 71 Ve druhé řadě, pokud z ověření provedených druhým členským státem vyplýne, že dotčený státní příslušník třetí země nebyl přítomen na území prvního členského státu po dobu delší než šest let, musí druhý členský stát v souladu s čl. 9 odst. 4 třetím pododstavcem směrnice 2003/109 rovněž ověřit, zda první členský stát využil ve svých právních předpisech možnost, uvedenou v tomto ustanovení, stanovit odchýlně od čl. 9 odst. 4 druhého pododstavce této směrnice, že „ve zvláštních případech“ si dlouhodobě pobývajícím rezident ponechá své právní postavení v uvedeném členském státě „i tehdy, nepobýval-li na území uvedeného členského státu po dobu delší šesti let“, a pokud tomu tak je, zda se v projednávané věci jedná o takový zvláštní případ.
- 72 U obou těchto druhů ověření se bude muset druhý členský stát obrátit na první členský stát se žádostí o pomoc, jelikož tato ověření vyžadují využití informací, které může mít k dispozici pouze druhý členský stát.
- 73 V tomto ohledu je třeba připomenout, že ve vztazích mezi členskými státy je třeba zohlednit zásadu loajální spolupráce zakotvenou v čl. 4 odst. 3 SEU, která členskými státy obecně, a tedy zejména v rámci situací upravených směrnicí 2003/109, ukládá povinnost vzájemně se respektovat a pomáhat si při plnění úkolů vyplývajících ze Smluv.
- 74 Konečně až po provedení těchto ověření a s ohledem na posouzení všech relevantních skutečností může druhý členský stát výlučně pro účely řízení o posouzení žádosti o prodloužení povolení k pobytu podle ustanovení kapitoly III směrnice 2003/109 případně dospět k závěru, že dotčený státní příslušník třetí země již neměl ke dni podání této žádosti v souladu s čl. 9 odst. 4 druhým pododstavcem této směrnice nárok na právní postavení dlouhodobě pobývajícím rezidenta v prvním členském státě, a může z tohoto důvodu odmítnout prodloužení platnosti tohoto povolení k pobytu v souladu s čl. 22 odst. 1 písm. b) této směrnice.
- 75 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na první tři otázky ve věcech C-829/21 a C-129/22 odpovědět tak, že směrnice 2003/109 a zejména její čl. 22 odst. 1 písm. b) musí být vykládána v tom smyslu, že členský stát může odmítnout prodloužení povolení k pobytu, které udělil státnímu příslušníkovi třetí země na základě ustanovení kapitoly III této směrnice, z důvodu, uvedeného v jejím čl. 9 odst. 4. druhém pododstavci, že tento státní příslušník ztratil nárok na právní postavení dlouhodobě pobývajícím rezidenta v členském státě, který mu toto právní postavení přiznal, jelikož byl po dobu delší šesti let nepřítomen na území tohoto posledně uvedeného členského státu a posledně uvedený členský stát nevyužil možnosti stanovené v čl. 9 odst. 4 třetím pododstavci téže směrnice, za podmínky, že lhůta šesti let byla dovršena nejpozději ke dni podání žádosti o prodloužení platnosti uvedeného povolení a tento státní příslušník byl předtím vyzván k předložení důkazu o případné přítomnosti na uvedeném území během této lhůty.

Ke čtvrté otázce ve věci C-129/22

- 76 Podstatou čtvrté otázky předkládajícího soudu ve věci C-129/22 je, zda čl. 9 odst. 4 druhý pododstavec a čl. 22 odst. 1 písm. b) směrnice 2003/109 musí být vykládány v tom smyslu, že jsou řádně provedeny do vnitrostátního práva druhým členským státem, který je provede prostřednictvím dvou různých ustanovení, pokud první ustanovení přebírá důvod vedoucí ke

ztrátě nároku na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta uvedený v článku 9 odst. 4 druhém pododstavci této směrnice a druhé ustanovení stanoví, že povolení k pobytu podle kapitoly III uvedené směrnice musí být odňato, jestliže dotčený státní příslušník třetí země ztratil nárok na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v členském státě, který toto povolení vydal, aniž toto ustanovení obsahuje konkrétní odkaz na některý z důvodů ztráty uvedeného nároku stanovených v článku 9 téže směrnice.

- 77 V tomto ohledu z judikatury Soudního dvora vyplývá, že provedení takových ustanovení unijního práva, jako jsou čl. 9 odst. 4 druhý pododstavec a čl. 22 odst. 1 písm. b) směrnice 2003/109, do vnitrostátního práva vyžaduje, aby byla provedena prostřednictvím ustanovení, která jsou natolik konkrétní, přesná a jasná, že splňují požadavek právní jistoty [obdobně viz rozsudky ze dne 24. dubna 2012, Kamberaj, C-571/10, EU:C:2012:233, bod 87, jakož i ze dne 3. září 2020, (Subdelegación del Gobierno en Barcelona (Dlouhodobě pobývající rezidenti), C-503/19 a C-592/19, EU:C:2020:629, body 36 a 37].
- 78 Pokud jde konkrétně o čl. 22 odst. 1 písm. b) směrnice 2003/109, z této judikatury rovněž vyplývá, že pokud by se ukázalo, že tomu tak není, nemohl by se dotčený členský stát dovolávat tohoto ustanovení k zamítnutí žádosti státního příslušníka třetí země o prodloužení povolení k pobytu na základě ustanovení kapitoly III směrnice 2003/109.
- 79 Takové vnitrostátní ustanovení, jako je § 52 odst. 6 AufenthG, které stanoví, že povolení k pobytu na základě ustanovení kapitoly III této směrnice musí být odňato, pokud dotčený státní příslušník třetí země ztratí nárok na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v jiném členském státě, přitom provádí do vnitrostátního právního řádu čl. 22 odst. 1 písm. b) v souladu s požadavky konkrétnosti, přesnosti a jasnosti, jež jsou uvedeny v judikatuře připomenuté v bodě 77 tohoto rozsudku, i když toto vnitrostátní ustanovení výslovně neodkazuje na důvody ztráty nároku na uvedené právní postavení, které stanoví článek 9 směrnice 2003/109.
- 80 Zprvce totiž z takového vnitrostátního ustanovení jednoznačně vyplývá, že druhý členský stát takové povolení k pobytu odejme, pokud dotčená osoba ztratila nárok na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v členském státě, který jí tento nárok přiznal.
- 81 Zadruhé okolnost uvedená v tomto vnitrostátním ustanovení, jež umožňuje druhému členskému státu odůvodnit takové odnětí, a sice okolnost, že dotčený státní příslušník třetí země ztratil nárok na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v prvním členském státě, může být chápána tak, že odkazuje na jednotlivé důvody ztráty nároku na uvedené právní postavení stanovené v článku 9 směrnice 2003/109, jelikož členský stát, který toto právo přiznal, jej může odejmout pouze z některého z uvedených důvodů.
- 82 Kromě toho takové ustanovení vnitrostátního práva členského státu, jako je § 51 odst. 9 první pododstavec bod 4 AufenthG, který stanoví, že státní příslušník třetí země, jenž požívá práva na přiznání postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v tomto členském státě, ztrácí nárok na toto postavení, pokud se po dobu šesti let zdržuje mimo území tohoto členského státu, provádí čl. 9 odst. 4 druhý pododstavec směrnice 2003/109 v souladu s požadavky konkrétnosti, přesnosti a jasnosti uvedenými v judikatuře zmíněné v bodě 77 tohoto rozsudku.
- 83 Na základě uvedeného ustanovení vnitrostátního práva, kterým se provádí čl. 22 odst. 1 písm. b) směrnice 2003/109, může tedy druhý členský stát odmítnout udělit státnímu příslušníkovi třetí země povolení k pobytu na základě ustanovení kapitoly III uvedené směrnice nebo odmítnout

prodloužení takového povolení, pokud tento členský stát konstatuje, že uvedený státní příslušník ztratil nárok na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v prvním členském státě z důvodu uvedeného v čl. 9 odst. 4 druhém pododstavci této směrnice.

- 84 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na čtvrtou otázku ve věci C-129/22 odpovědět tak, že čl. 9 odst. 4 druhý pododstavec a čl. 22 odst. 1 písm. b) směrnice 2003/109 musí být vykládány v tom smyslu, že jsou řádně provedeny do vnitrostátního práva druhým členským státem, který je provede prostřednictvím dvou různých ustanovení, kdy první ustanovení přebírá důvod vedoucí ke ztrátě nároku na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta uvedený v článku 9 odst. 4 druhém pododstavci této směrnice a druhé ustanovení stanoví, že povolení k pobytu podle kapitoly III uvedené směrnice musí být odňato, jestliže dotčený státní příslušník třetí země ztratil nárok na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v členském státě, který toto povolení vydal, aniž toto ustanovení obsahuje konkrétní odkaz na některý z důvodů ztráty uvedeného nároku stanovených v článku 9 téže směrnice.

Ke čtvrté otázce ve věci C-829/21

- 85 Podstatou čtvrté otázky předkládajícího soudu ve věci C-829/21 je, zda čl. 15 odst. 4 druhý pododstavec směrnice 2003/109 musí být vykládán v tom smyslu, že členský stát, ve kterém státní příslušník třetí země požádal o udělení povolení k pobytu na základě ustanovení kapitoly III této směrnice nebo o prodloužení takového povolení, může tuto žádost zamítnout z důvodu, že tento státní příslušník ke své žádosti nepřiložil doklady prokazující, že má přiměřené ubytování, i když tento členský stát toto ustanovení neprovedl.
- 86 V tomto ohledu, jak vyplývá z judikatury Soudního dvora již připomenuté v bodech 77 a 78 tohoto rozsudku, je na předkládajícím soudu, který je jako jediný příslušný k výkladu vnitrostátního práva v rámci řízení upraveného v článku 267 SFEU, aby ověřil, zda jeho vnitrostátní právo obsahuje ustanovení, které provádí čl. 15 odst. 4 druhý pododstavec směrnice 2003/109 natolik konkrétně, přesně a jasně, že splňuje požadavek právní jistoty. Pokud by vyšlo najevo, že tomu tak není, nemohl by se druhý členský stát dovolávat tohoto ustanovení k zamítnutí žádosti státního příslušníka třetí země o udělení povolení k pobytu na základě ustanovení kapitoly III této směrnice nebo prodloužení platnosti takového povolení.
- 87 V projednávané věci vychází přitom předkládající soud ve věci C-829/21 již podle znění čtvrté otázky z toho, že „Spolková republika Německo nevyužila oprávnění podle čl. 15 odst. 4 druhého pododstavce směrnice 2003/109“.
- 88 S ohledem na výše uvedené je třeba na čtvrtou otázku ve věci C-829/21 odpovědět tak, že čl. 15 odst. 4 druhý pododstavec směrnice 2003/109 musí být vykládán v tom smyslu, že členský stát, ve kterém státní příslušník třetí země požádal o udělení povolení k pobytu na základě ustanovení kapitoly III této směrnice nebo o prodloužení takového povolení, nemůže tuto žádost zamítnout z důvodu, že tento státní příslušník ke své žádosti nepřiložil doklady prokazující, že má přiměřené ubytování, pokud tento členský stát toto ustanovení neprovedl.

K nákladům řízení

- 89 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

- 1) Směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/51/EU ze dne 11. května 2011, a zejména její čl. 22 odst. 1 písm. b)

musí být vykládána v tom smyslu, že

členský stát může odmítnout prodloužení povolení k pobytu, které udělil státnímu příslušníkovi třetí země na základě ustanovení kapitoly III této směrnice, ve znění pozdějších předpisů, z důvodu, uvedeného v jejím čl. 9 odst. 4. druhém pododstavci, že tento státní příslušník ztratil nárok na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v členském státě, který mu toto právní postavení přiznal, jelikož byl po dobu delší šesti let nepřítomen na území tohoto posledně uvedeného členského státu a posledně uvedený členský stát nevyužil možnosti stanovené v čl. 9 odst. 4 třetím pododstavci téže směrnice, ve znění pozdějších předpisů, za podmínky, že lhůta šesti let uplynula nejpozději ke dni podání žádosti o prodloužení platnosti uvedeného povolení a tento státní příslušník byl předtím vyzván k předložení důkazu o případné přítomnosti na uvedeném území během této lhůty.

- 2) Článek 9 odst. 4 druhý pododstavec a čl. 22 odst. 1 písm. b) směrnice 2003/109, ve znění směrnice 2011/51,

musí být vykládány v tom smyslu, že

že jsou řádně provedeny do vnitrostátního práva druhým členským státem, který je provede prostřednictvím dvou různých ustanovení, kdy první ustanovení přebírá důvod vedoucí ke ztrátě nároku na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta uvedený v článku 9 odst. 4 druhém pododstavci této směrnice, ve znění pozdějších předpisů, a druhé ustanovení stanoví, že povolení k pobytu podle kapitoly III uvedené směrnice, ve znění pozdějších předpisů, musí být odňato, jestliže dotčený státní příslušník třetí země ztratil nárok na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v členském státě, který toto povolení vydal, aniž toto ustanovení obsahuje konkrétní odkaz na některý z důvodů ztráty uvedeného nároku stanovených v článku 9 téže směrnice, ve znění pozdějších předpisů.

- 3) Článek 15 odst. 4 druhý pododstavec směrnice 2003/109, ve znění směrnice 2011/51,

musí být vykládán v tom smyslu, že

členský stát, ve kterém státní příslušník třetí země požádal o udělení povolení k pobytu na základě ustanovení kapitoly III této směrnice, ve znění pozdějších předpisů, nebo

o prodloužení takového povolení, nemůže tuto žádost zamítnout z důvodu, že tento státní příslušník ke své žádosti nepřiložil doklady prokazující, že má přiměřené ubytování, pokud tento členský stát toto ustanovení neprovedl.

Podpisy